

Sygn. akt II UK 510/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku A. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt I w części, w ten sposób, że
zmienia wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 grudnia 2015 r. i
przyznaje A. M. prawo do emerytury od dnia 4 lutego 2015 r.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił A. M. prawa do emerytury z uwagi na nieudokumentowanie przez ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat dla mężczyzn, w tym 15 lat

pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. M. prawo do emerytury poczynając od dnia złożenia wniosku o emeryturę. Sąd ten ustalił, że wnioskodawca urodził się w dniu 4 lutego 1955 r. z zawodu jest operatorem dźwigu. Od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 14 lipca 1991 r. pracował w Zakładzie (...), w okresie od dnia 15 lipca 1991 r. do dnia 24 maja 1996 r. w T. Sp. z o.o. w J. oraz od dnia 1 grudnia 1999 r. w firmie Usługi (...). Od dnia 23 lipca 1996 r. do dnia 30 września 1999 r. odwołujący przebywał na rencie inwalidzkiej. Według ustaleń Sądu pierwszej instancji, odwołujący się pracował na stanowisku operatora dźwigu, w pierwszym okresie na dźwigu samojezdnym powyżej 3,5 tony, a w następnym okresie na dźwigu samojezdnym 16 ton. Praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd zaznaczył, że stanowisko to znajduje się w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, w dziale V - W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, pod poz. 3 - Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Mając te okoliczności na uwadze, Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy.

Odnosząc się do stażu ogólnego, Sąd Okręgowy podniósł, że sporny pozostawał okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 4 lutego 1971 r. do dnia 31 lipca 1973 r. położonym w obrębie C. gmina Ż. W ocenie Sądu okres ten należy zaliczyć do wymaganego 25 letniego stażu. W rezultacie, ubezpieczony posiada staż pracy w wymiarze 25 lat 6 miesięcy i 21 dni oraz staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 18 lat i 14 dni.

Apelację wniósł organ rentowy. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok tylko w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2015 r. W pozostałym zakresie apelację organu rentowego oddalił.

Sąd odwoławczy wskazał, że apelacja nie kwestionowała ustaleń faktycznych i prawnych co do przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach, dotyczyła natomiast stażu ogólnego, to jest zaliczenia na jego poczet pracy w

gospodarstwie rolnym rodziców. W tym zakresie, Sąd odwoławczy nie podzielił zastrzeżeń organu rentowego. Podniósł, że rodzice wnioskodawcy od 1945 r. do 11 sierpnia 1980 r. prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 5,55 ha położone w miejscowości C., gmina Ż. Wnioskodawca był zameldowany na stałe w miejscowości C. od urodzenia do 12 marca 1991 r. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie miał wątpliwości, że po ukończeniu 16 roku życia wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. W rezultacie, zastosowanie znajduje art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, a ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 letnim stażem.

Sąd Apelacyjny wskazał na treść art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej. Wynika z niego, że prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich przesłanek je warunkujących. Podniósł, że A. M. urodzony 4 lutego 1955 r., złożył wniosek o emeryturę w dniu 14 stycznia 2015 r., a zatem gdy jeszcze nie osiągnął wieku 60 lat. Ponadto, stosownie do art. 184 § 2 ustawy emerytalnej, wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa złożył w dniu 24 lutego 2015 r. W rezultacie, zdaniem Sądu, dopiero w lutym 2015 r. zostały spełnione wszystkie warunki do nabycia przez wnioskodawcę prawa do emerytury. Kierując się tymi okolicznościami, Sąd odwoławczy zmodyfikował zaskarżony wyrok i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2015 r.

Skargę kasacyjną wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zarzucił mu naruszenie art. 100 ust. 1 i art. 129 ust. 1 w związku z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Domagał się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w W. w części dotyczącej daty początkowej prawa do emerytury i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania; ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie prawa do emerytury od dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ma charakter zakresowy i jest oczywiście uzasadniona. Warunkiem nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) jest osiągnięcie wieku 60 lat dla mężczyzny. Przepis art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej natomiast stanowi, że prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia. Dopiero z tym dniem możliwa jest wypłata świadczenia (art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej). W sprawie nie ma wątpliwości, że wiek 60 lat wnioskodawca ukończył dopiero w dniu 4 lutego 2015 r. Znaczy to tyle, że przyznanie mu emerytury z dniem wcześniejszym, to jest od dnia 1 lutego 2015 r. obraża wskazane przepisy prawa materialnego. Dlatego w tym zakresie należało skorygować wyrok Sądu Apelacyjnego w W. i orzec na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c.